

SM48

‘Klimaat moet even wachten, kolen weer koning’

Artikel in De Volkskrant van 17-dec-2022, Economie-serie, blz. 19.

‘Ondanks alle klimaatplannen om opwarming van de aarde tegen te gaan zijn er wereldwijd nog nooit zoveel kolen verstoekt als [in 2022]. Door de energiecrisis draaiden kolencentrales overal weer op volle toeren. [...] De verwachting is dat de hoge vraag naar kolen zeker aanhoudt tot 2025’.

Laten we dit artikel nou eens beschouwen vanuit drie verschillende gezichtspunten:

1 – De klimaatspecialist schudt zijn hoofd. ‘Schandalig!’ roept hij, ‘Dit artikel zou op de voorpagina moeten staan als het primaire ecologische nieuws!’

2 – De klimaatextremist snuift en briest en roept ‘Zie je nou wel? Kansloos zijn we, verdoemd! We gaan er áán met zijn allen!’

3 – De gemiddelde lezer fronst de wenkbrauwen, maar haalt al snel de schouders op. ‘Wat moet ik ermee?’, mompelt ze, ‘Ik heb er toch geen enkele invloed op’.

Klimaatverandering is een ‘groot’ onderwerp. Net als milieuvervuiling en de vernietiging van de biodiversiteit zijn het existentiële problemen:

“Een existentiële crisis is een staat van paniek of een gevoel van intens mentaal onbehagen over levensvragen. Het komt vooral voor in culturen waar basale overlevingsbehoeften vervuld zijn. Een existentiële crisis, ook ‘donkere nacht van de ziel genoemd’, kan het resultaat zijn van:

- Een besef of gevoel van eenzaamheid en geïsoleerd-zijn;*
- Een besef van sterfelijkheid en eindigheid van het eigen bestaan, of het besef dat er mogelijk geen hiernamaals is;*
- Een besef dat het leven geen vastgesteld, bovennatuurlijk, extern doel of betekenis heeft.”*

(Bron: Wikipedia)

Existentiële problemen vliegen ons over het hoofd, ze zijn véél te groot. Het zijn suprasystemische problemen, de meest essentiële bedreigingen voor de menselijke soort. Als het gaat om het voortbestaan van onze beschaving is er niets groters. Maar als mensen zijn we

nu juist supralokaal georiënteerd. Het enige dat voor ons telt zijn de kleine groepen van familie, gezin, vrienden, collega's en teamgenoten. Allemaal heel lokaal, heel dichtbij en heel dierbaar.

Dat wil niet zeggen dat we ons niet bewust zijn van de existentiële problemen die ons voortbestaan op de lange termijn bedreigen. En we maken ons er af en toe best ongerust over. Maar dan? Dan moeten we weer door met onze dagelijkse beslommingen. We kunnen niet óók nog de problemen met het milieu, de biodiversiteit en het klimaat op onze schouders dragen.

Mocht je je níet aangesproken voelen en juist van jezelf vinden dat je zéér ecologisch geëngageerd bent, je een ware wereldburger voelt, dan is er een hele simpele manier om het bovenstaande voor jezelf te checken, door het beantwoorden van de volgende twee vragen:

1 – Heb je dit bericht helemaal uitgelezen? (het zijn ongeveer 500 woorden, 2 minuutjes leestijd).

2 – Zo ja, wat was het eerste dat je daarna deed?

Mijn gemoedstoestand gaat overigens op en neer tussen de persoonlijkheden 1 (professor Pels) en 2 (meneer Luis). Ik heb er inmiddels een heel boek over geschreven, *De mens als grens – Over de onbuigzame barrières van ons bestaan*.

Het boek heeft ook een website:

<https://www.demensalsgrens.nl>